

**ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ – ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

Αριθμός 4114	Παρασκευή, 27 Μαρτίου 2009	19
--------------	----------------------------	----

Ο περί της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (Προαιρετικό Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 2009 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 2(III) του 2009

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΚΥΡΩΝΕΙ ΤΟ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΗΣ
ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ
ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΣΚΛΗΡΗΣ,
ΑΠΑΝΘΡΩΠΗΣ Η ΕΞΕΥΤΕΛΙΣΤΙΚΗΣ
ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Η ΤΙΜΩΡΙΑΣ**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
Τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (Προαιρετικό Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 2009.

Ερμηνεία.

2. Στο παρόντα Νόμο-

«αρμόδια για τόπο κράτησης αρχή» σημαίνει το Υπουργείο στου οποίου την αρμοδιότητα και διοίκηση εμπίπτουν, σε σχέση με τόπο κράτησης και κατά τα

γενικώς κρατούντα ή δυνάμει νομοθεσίας, τα ζητήματα, οι υποθέσεις, η εκτέλεση νόμων και η προώθηση νομοθεσίας στο Υπουργικό Συμβούλιο, που αφορούν τον εν λόγω τόπο,

9(1) του 2006
100(1) του 2007

«Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων» σημαίνει την Αρχή που λειτουργεί δυνάμει των περί Αστυνομίας (Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων) Νόμων,

3 του 1991
98(1) του 1994
101(1) του 1995
36(1) του 2004

«Επίτροπος» σημαίνει τον εκάστοτε Επίτροπο Διοικήσεως, που διορίζεται δυνάμει του περί Επιτρόπου Διοικήσεως Νόμου,

«κρατούμενος» σημαίνει πρόσωπο που στερείται της ελευθερίας του με την έννοια της παραγράφου 2 του Άρθρου 4 του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου, σε ιύτιο κράτησης,

«μέλος της Αστυνομίας» έχει την έννοια που αποδίδεται στον περί Αστυνομίας (Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων) Νόμο,

«ποινικά κολάσιμη πράξη παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων» σημαίνει πράξη, παράλειψη, ενέργεια, δραστηριότητα, μεταχείριση και συμπεριφορά, η οποία παραβιάζει ανθρώπινα δικαιώματα που προβλέπονται στο Σύνταγμα ή σε οποιοδήποτε νόμο ή σε κανονισμούς ή σε οποιαδήποτε κυρωθείσα από τη Δημοκρατία διεθνή σύμβαση ή σε κυρωτικό αυτής νόμο και συνιστά ποινικό αδίκημα δυνάμει οποιουδήποτε εκάστοτε σε ισχύ νόμου ή κανονισμού,

"Προαιρετικό Πρωτόκολλο" σημαίνει το Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων

και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας, το οποίο κυρώνεται με τον παρόντα Νόμο,

235 του 1990
35(III) του 1993
36(III) του 2002

«Σύμβαση κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας» σημαίνει τη Σύμβαση που κυρώθηκε με τον περί της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (Κυρωτικό) Νόμο,

«τόπος κράτησης» σημαίνει τόπο στον οποίο πρόσωπα στερούνται ή δυνατόν να στερηθούν της ελευθερίας τους, όπως καθορίζεται στο Άρθρο 4 του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου, και

«Υποεπιτροπή της Επιτροπής κατά των Βασανιστηρίων» σημαίνει την Υποεπιτροπή για τη Πρόληψη των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας που καθιερύεται δυνάμει της παραγράφου 1 του Άρθρου 2 του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου για να ασκεί τις αρμοδιότητες που καθορίζονται στο εν λόγω Πρωτόκολλο.

Κύρωση του
Πρωτοκόλλου

Πίνακας,
Μέρος Ι,
Μέρος ΙΙ

3. Με τον παρόντα Νόμο κυρώνεται το Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας, του οποίου το κείμενο στο αγγλικό πρωτότυπο εκτίθεται στο Μέρος Ι του Πίνακα και σε ελληνική μετάφραση στο Μέρος ΙΙ του Πίνακα:

Νοείται ότι, σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ του

Πίνακας,
Μέρος Ι,
Μέρος ΙΙ

κειμένου στο Μέρος Ι του Πίνακα και του κειμένου στο Μέρος ΙΙ, θα υπερισχύει το κείμενο που εκτίθεται στο Μέρος Ι αυτού.

Ορισμός του
Επιτρόπου ως του
Εθνικού σώματος
επισκέψεων

4.-(1) Με τον παρόντα Νόμο ο Επίτροπος ορίζεται ως το εθνικό σώμα επισκέψεων, που προβλέπεται στο Άρθρο 3 του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου, προκειμένου να ενεργεί κατά τα διαλαμβανόμενα και σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου για τη πρόληψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας κρατουμένων και προσώπων που δυναιόν να στερηθούν της ελευθερίας τους σε τόπους κράτησης, και να ασκεί γι' αυτό το σκοπό τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του παρόντος Νόμου.

(2) Για τους σκοπούς του εδαφίου (1) και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου, ο Επίτροπος δύναται να έχει επαφές και συναντήσεις με την Υποεπιτροπή της Επιτροπής κατά των Βασανιστηρίων και να της διαβιβάζει πληροφορίες.

Διεξαγωγή
επισκέψεων από τον
Επίτροπο σε τόπους
κράτησης

5.-(1) Για τους σκοπούς του εδαφίου (1) του άρθρου 4 ο Επίτροπος δύναται να διεξάγει ελεύθερα σε τακτικά χρονικά διαστήματα επισκέψεις σε τόπους κράτησης

(2) Επίσκεψη δυνάμει του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου διενεργείται, κατόπιν γραπτής ειδοποίησης του Επιτρόπου προς όλες τις αρμόδιες για τόπους κράτησης αρχές, στην οποία δηλώνει ότι προτίθεται να διενεργήσει επίσκεψη σε τόπους κράτησης και ότι προτίθεται να το πράξει κατά την περίοδο που προσδιορίζεται στην ειδοποίηση.

(3) Ο Επίτροπος δικαιούται μετά την ειδοποίηση που αναφέρεται στο εδάφιο (2) του παρόντος άρθρου, να

επισκεφθεί ελεύθερα οποτεδήποτε εντός της περιόδου που προσδιορίζεται στην ειδοποίηση, οποιοδήποτε τόπο ή τόπους κράτησης της δικής του επιλογής.

(4) Κατά τη διεξαγωγή επίσκεψης σε τόπο ή τόπους κράτησης δυνάμει του παρόντος άρθρου, ο Επίτροπος δικαιούται -

(α) Να έχει ελεύθερη πρόσβαση σε όλους τους χώρους, εγκαταστάσεις και διευκολύνσεις κάθε τόπου κράτησης τον οποίο επισκέπτεται και να διακινείται ελεύθερα στους εν λόγω χώρους, εγκαταστάσεις και διευκολύνσεις και

(β) να εξετάζει τη μεταχείριση κρατουμένων σε τόπο ή τόπους κράτησης που επισκέπτεται και, γι' αυτό το σκοπό και για την ενίσχυση της προστασίας τους κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, να επισκέπτεται ελεύθερα στον εν λόγω τόπο ή τόπους οποιοδήποτε κρατούμενο και άλλα πρόσωπα τα οποία πιστεύει ότι δυνατόν να του παράσχουν σχετικές πληροφορίες, και να έχει εκεί εμπιστευτικές κατ' ιδίαν συνεντεύξεις με τους εν λόγω κρατούμενους και άλλα πρόσωπα σε ιδιαίτερο χώρο εκτός οπτικού και ακουστικού πεδίου οποιουδήποτε μέλους της Αστυνομίας ή του προσωπικού του εν λόγω τόπου ή τόπων και, όπου κρίνεται αναγκαίο, στην παρουσία διερμηνέα.

Παροχή πληροφοριών
στον
Επίτροπο.

6 -(1) Κάθε αρμόδια για τόπο κράτησης αρχή, στην οποία ο Επίτροπος αποτείνεται γραπτώς για πληροφορίες, που αναφέρεται στις παραγράφους (α) και (β) του Άρθρου 20 του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου,

σε σχέση με οποιοδήποτε ζήτημα ή κρατούμενο υποχρεούται να του παρέχει τάχιστα και γραπτώς όλες τις σχετικές πληροφορίες συνοδευόμενες από όλα τα σχετικά στοιχεία, έγγραφα και υλικό.

(2) Ο επί τόπου υπεύθυνος τόπου κράτησης στον οποίο ο Επίτροπος διενεργεί επίσκεψη δύναμει του άρθρου 5 του παρόντος Νόμου υποχρεούται, αν του ζητηθεί από τον Επίτροπο, –

(α) Να παράσχει άμεσα στον Επίτροπο όλες τις πληροφορίες, τα στοιχεία, τα έγγραφα και το υλικό που δυνατόν να έχει στην κατοχή του σε σχέση με οποιοδήποτε κρατούμενο στον εν λόγω τόπο κράτησης και σε σχέση με οποιοδήποτε ζήτημα το οποίο αναφέρεται στο εδάφιο (1) και αφορά το συγκεκριμένο τόπο κράτησης, και

(β) να θέσει στη διάθεση του Επιτρόπου για επιθεώρηση οποιοδήποτε Αρχείο, Μητρώο, Ημερολόγιο ή άλλο έγγραφο το οποίο τηρείται στον εν λόγω τόπο κράτησης.

Συστάσεις και εκθεσεις
του Επιτρόπου

7.-(1) Ο Επίτροπος δύναται μετά από επίσκεψη σε τόπο ή τόπους κράτησης δύναμει του άρθρου 5 του παρόντος Νόμου, να προβαίνει σε συστάσεις προς την αρμόδια για τον εν λόγω τόπο ή τόπους κράτησης αρχή, οι οποίες έχουν αντικείμενο την ενίσχυση της προστασίας και τη βελτίωση της μεταχείρισης και των συνθηκών των κρατουμένων ή συγκεκριμένου κρατούμενου ή προσώπων που δυνατόν να στερηθούν της ελευθερίας τους στον εν λόγω τόπο ή τόπους κράτησης, και την εκεί πρόληψη τυχόν βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας των πιο πάνω προσώπων.

(2) Για τις συστάσεις στις οποίες προβαίνει δυνάμει του εδαφίου (1), ο Επίτροπος λαμβάνει υπόψη τους σχετικούς κανόνες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών

(3) Οι συστάσεις που γίνονται δυνάμει του παρόντος άρθρου περιέχονται σε έκθεση που ετοιμάζει ο Επίτροπος με το πέρας επίσκεψης που διενήργησε δυνάμει του άρθρου 5, η οποία και καλύπτει όλους τους τόπους κράτησης που επισκέφθηκε κατά την εν λόγω επίσκεψη και την οποία υποβάλλει σε όλες στις αρμόδιες, για τους τόπους κράτησης που επισκέφθηκε, αρχές.

(4) Κάθε αρμόδια για τόπο κράτησης αρχή στην οποία ο Επίτροπος υποβάλλει τη δυνάμει του παρόντος άρθρου έκθεσή του, μελετά την έκθεση προκειμένου να έχει καθοδήγηση στην τυχόν υιοθέτηση μέτρων ενίσχυσης της προστασίας και βελτίωσης της μεταχείρισης και των συνθηκών κρατουμένων ή και προσώπων που δυνατόν να στερηθούν της ελευθερίας τους, και πρόληψης των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας των πιο πάνω προσώπων, και για τυχόν άλλες ενέργειες που δυνατόν να απαιτούνται υπό το φως της έκθεσης

(5) Σε περίπτωση που σε έκθεση που υποβάλλεται σε αρμόδια για τόπο κράτησης αρχή, δυνάμει του παρόντος άρθρου γίνονται συστάσεις προς την εν λόγω αρχή κατά τα διαλαμβανόμενα στα εδάφια(1) και (3), η αρμόδια αρχή μελετά τις συστάσεις και διεξάγει διάλογο και διαβουλεύσεις με τον Επίτροπο και με οποιαδήποτε άλλη αρχή της Δημοκρατίας που δυνατόν να εμπλέκεται στην εφαρμογή των συστάσεων, με σκοπό την υιοθέτηση μέτρων για την εφαρμογή τους

Παρατηρήσεις και
προτάσεις του
Επιτρόπου σε σχέση
με υφιστάμενη
νομοθεσία και
νομοσχέδια

8.-(1) Ο Επίτροπος δύναται κατά καιρούς ή σε έκθεση που υποβάλλει με το πέρας επίσκεψης, δυνάμει του άρθρου 7, να υποβάλλει στις αρμόδιες για τόπους κράτησης αρχές παρατηρήσεις και προτάσεις κατά τα διαλαμβανόμενα στο εδάφιο (2), αναφορικά με υφιστάμενη νομοθεσία ή νομοσχέδια που κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων

(2) Παρατηρήσεις και προτάσεις που υποβάλλει ο Επίτροπος δυνάμει του εδαφίου (1) αναφορικά με υφιστάμενη νομοθεσία ή νομοσχέδια, έχουν ως αντικείμενο την κατά πρακτικό τρόπο, ενίσχυση της προστασίας και βελτίωση της μεταχείρισης και των συνθηκών κρατουμένων και προσώπων που δυνατόν να στερηθούν της ελευθερίας τους σε τόπους κράτησης και την, κατά πρακτικό τρόπο, ενίσχυση της πρόληψης στους εν λόγω τόπους τυχόν βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας .

(3) Αρμόδια για τόπο κράτησης αρχή στην οποία υποβάλλονται, δυνάμει του εδαφίων (1) και (2), παρατηρήσεις ή προτάσεις του Επιτρόπου αναφορικά με υφιστάμενη νομοθεσία ή νομοσχέδια διαβιβάζει τις εν λόγω παρατηρήσεις ή προτάσεις στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας προκειμένου να κρίνει κατά πόσο εγείρεται θέμα το οποίο χρήζει νομικής συμβουλής και εν τοιαύτη περιπτώσει να συμβουλευτεί την αρμόδια αρχή ή οιαδήποτε άλλη αρχή της Δημοκρατίας αναλόγως

Ενημέρωση του
Γενικού Εισαγγελέα
και της Αρχής
Διερεύνησης

9.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 10, ο Επίτροπος φέρει αμέσως σε γνώση του Γενικού

Ισχυρισμών
και Παραπόνων για
ισχυρισμούς
παραβίασης
ανθρωπίνων
δικαιωμάτων

Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και της Αρχής
Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων τυχόν
ισχυρισμούς κρατουμένων που του γίνονται κατά τη
διενέργεια συνεντεύξεων δυνάμει του άρθρου 5
εναντίον οποιουδήποτε μέλους της Αστυνομίας για
ποινικά κολάσιμες πράξεις παραβίασης ανθρωπίνων
δικαιωμάτων, προκειμένου να επιληφθούν του
ζητήματος στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

(2) Οι διατάξεις του εδαφίου (1) ισχύουν επίσης
αναφορικά με ισχυρισμούς για ποινικά κολάσιμες
πράξεις παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων που
στρέφονται εναντίον άλλων προσώπων από μέλη της
Αστυνομίας, ή που εν πάση περιπτώσει είναι πράξεις
που συνιστούν παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων
χωρίς να είναι ποινικά κολάσιμες. Νοείται ότι σ' αυτές
τις περιπτώσεις ο Επίτροπος ενεργεί όπως αναφέρεται
στο εδάφιο (1) μόνο καθ' όσον αφορά το Γενικό
Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

(3) Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν επηρεάζουν
την εξουσία διερεύνησης, σύμφωνα με τις διαδικασίες
που προβλέπονται στον περί Επιτρόπου Διοικήσεως
Νόμο, τυχόν παραπόνων για παραβίαση ανθρωπίνων
δικαιωμάτων που εμπίπτουν στις εξουσίες διερεύνησης
του Επιτρόπου υπό την ιδιότητα του ως Επιτρόπου
Διοικήσεως δυνάμει του εν λόγω Νόμου.

Απαγόρευση
σποκάλυψης
πληροφοριών κ λ π
που παρέχονται στον
Επίτροπο
εμπιστευτικά, και της
ταυτότητας και των
προσωπικών
δεδομένων
κρατουμένων και

10.-(1) Πληροφορίες, στοιχεία, έγγραφα, υλικό και
ισχυρισμοί που διαβιβάζονται στον Επίτροπο ή σε
οποιοδήποτε μέλος του προσωπικού του Γραφείου του
από κρατούμενο ή άλλο πρόσωπο, σε εμπιστευτική
συνέντευξη που διεξάγεται δυνάμει της παραγράφου

άλλων

(β) του εδαφίου (4) του άρθρου 5, θεωρούνται προνομιούχα, και δεν αποκαλύπτονται ή δεν μεταδίδονται εκτός κατόπιν ρητής έγκρισης του κρατούμενου ή άλλου προσώπου, ανάλογα με τη περίπτωση.

(2) Δε δημοσιοποιείται, δημοσιεύεται ή αποκαλύπτεται από τον Επίτροπο ή οποιοδήποτε μέλος του προσωπικού του Γραφείου σε οποιοδήποτε, η ταυτότητα ή προσωπικά δεδομένα οποιουδήποτε κρατούμενου ή άλλου προσώπου το οποίο διαβίβασε στον Επίτροπο σε εμπιστευτική συνέντευξη που διεξάγεται, όπως αναφέρεται στο εδάφιο (1), οποιεσδήποτε πληροφορίες, στοιχεία, έγγραφα, υλικό, ή ισχυρισμούς, και δε δημοσιοποιείται, δημοσιεύεται ή αποκαλύπτεται επίσης οποιαδήποτε πληροφορία ή στοιχείο που εύλογα μπορεί να οδηγήσει στη διακρίβωση της ταυτότητας του εν λόγω κρατούμενου ή προσώπου, παρά μόνο κατόπιν ρητής έγκρισης του ίδιου του κρατούμενου ή άλλου προσώπου, ανάλογα με τη περίπτωση.

Ποινικά αδικήματα σε σχέση με κρατούμενους και άλλα πρόσωπα που παρέχουν πληροφορίες ή παραπονούνται στον Επίτροπο

11. Πρόσωπο το οποίο, λόγω του γεγονότος ότι κρατούμενος ή άλλο πρόσωπο ή ομάδα κρατουμένων ή άλλων προσώπων, παρέσχε ή προτίθεται να παράσχει στον Επίτροπο οποιαδήποτε πληροφορία, έγγραφο, ή στοιχείο για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου ή του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου, ή προέβη ή προτίθεται να προβεί σε παράπονο -

(α) Επιβάλλει ή απειλεί πως θα επιβάλει στον κρατούμενο ή στο άλλο πρόσωπο, ή στην ομάδα ή σε μέλος της, ή σε οποιοδήποτε μέλος της

οικογένειας αυτών, οποιαδήποτε τιμωρία ή κύρωση, ή οποιαδήποτε χρηματική, ή οικονομική ή άλλης φύσης τιμωρία ή κύρωση ή αποκλεισμό ή περιορισμό, ή

(β) επηρεάζει, εκφοβίζει ή εξαναγκάζει τον κρατούμενο ή το άλλο πρόσωπο ή την ομάδα ή μέλος της ή οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας αυτών, ή απειλεί πως θα το επηρεάσει, εκφοβίσει ή εξαναγκάσει, ή

(γ) αρνείται να εργοδοτήσει ή απολύει, ή απειλεί πως θα απολύσει από την εργασία του τον κρατούμενο ή το άλλο πρόσωπο, την ομάδα, ή μέλος της, ή οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας αυτών, , ή

(δ) αρνείται να παράσχει στον κρατούμενο ή στο άλλο πρόσωπο, στην ομάδα ή σε μέλος της, ή σε οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας αυτών, αγαθά ή υπηρεσίες, ή παροτρύνει άλλους να μην του παράσχουν αγαθά ή υπηρεσίες,

είναι ένοχο αδικήματος.

(2) Πρόσωπο το οποίο είναι ένοχο οποιουδήποτε ποινικού αδικήματος κατά παράβαση οποιασδήποτε παραγράφου του εδαφίου (1) υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τους έξη μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις τετρακόσιες πενήντα λίρες ή και στις δύο αυτές ποινές

Δημοκρατίας Ετήσια Έκθεση για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του δυνάμει του παρόντος Νόμου, με παρατηρήσεις και εισηγήσεις.

(2) Ο Επίτροπος κοινοποιεί την πιο πάνω Έκθεση στο Υπουργικό Συμβούλιο, στη Βουλή των Αντιπροσώπων, και στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, και ακολούθως τη δημοσιεύει.

Προσωπικό και
Γραφείο του
Επιτρόπου

13.-(1) Για την εκτέλεση του έργου που του ανατίθεται δυνάμει του παρόντος Νόμου, ο Επίτροπος έχει το προσωπικό και Γραφείο που αναφέρεται στο εδάφιο (1) του άρθρου 4 των περί Επιτρόπου Διοικήσεως Νόμων, ή και οποιοδήποτε πρόσθετο προσωπικό από λειτουργούς των οποίων τα προσόντα και οι όροι υπηρεσίας καθορίζονται σε κανονισμούς που εκδίδονται από τον Επίτροπο, με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, και οι οποίοι κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

(2) Αν, μετά την πάροδο εξήντα ημερών από την κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει του εδαφίου (1), η Βουλή με απόφασή της δεν τους τροποποιήσει ή δεν τους ακυρώσει, ολικά ή μερικά, τότε, αμέσως μετά την πάροδο της πιο πάνω προθεσμίας, δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και τίθενται σε ισχύ από τον καθορισμένο προς τούτο στους κανονισμούς χρόνο έναρξης της ισχύος τους ή, σε περίπτωση μη καθορισμού χρόνου έναρξης ισχύος, από την ημερομηνία δημοσίευσής τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Σε περίπτωση τροποποίησής τους, ολικά ή μερικά, από τη Βουλή των

Αντιπροσώπων, δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, όπως θα τροποποιηθούν από αυτήν, και τίθενται σε ισχύ από τον καθορισμένο προς τούτο στους κανονισμούς χρόνο έναρξης της ισχύος τους ή, σε περίπτωση μη καθορισμού χρόνου έναρξης ισχύος τους, από την ημερομηνία δημοσίευσης τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Εξουσιοδότηση από τον Επίτροπο σε λειτουργούς του Γραφείου του για άσκηση εξουσιών μέρους του.

14. Για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, ο Επίτροπος δύναται όπως, διαφυλασσομένης της αρχής της ιεραρχίας στο Γραφείο του, εξουσιοδοτήσει γραπτώς οποιοδήποτε λειτουργό του Γραφείου που αναφέρεται στο εδάφιο (1) του άρθρου 13 και κατέχει υπεύθυνη θέση, να ασκεί εκ μέρους του οποιεσδήποτε από τις δυνάμει του παρόντος Νόμου εξουσίες του και υπό τέτοιους όρους, εξαιρέσεις και επιφυλάξεις, όπως ο Επίτροπος ήθελε καθορίσει στην εξουσιοδότησή του:

Νοείται ότι ο Επίτροπος δεν έχει εξουσία να εκχωρήσει το δικαίωμα υποβολής οποιασδήποτε έκθεσης που προβλέπεται δυνάμει του παρόντος Νόμου.

Προστασία του Επιτρόπου.

15.-(1) Δεν μπορεί να εγερθεί αγωγή κατά του Επιτρόπου για οποιαδήποτε πράξη που έκαμε ή οποιαδήποτε γνώμη που εξέφρασε ή έκθεση που υπέβαλε κατά την καλόπιστη άσκηση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών του δυνάμει του παρόντος Νόμου και μέσα στα όρια αυτού.

(2) Ο Επίτροπος ή οποιοδήποτε μέλος του προσωπικού του Γραφείου του που ενεργεί δυνάμει του παρόντος Νόμου δε δύναται να κληθεί να δώσει μαρτυρία ενώπιον δικαστηρίου ή σε οποιαδήποτε διαδικασία δικαστικής φύσης, αναφορικά με οποιοδήποτε θέμα το οποίο περιέρχεται σε γνώση του κατά την ενάσκηση των εξουσιών του δυνάμει του παρόντος Νόμου.

ΠΙΝΑΚΑΣ**ΜΕΡΟΣ Ι****Optional Protocol to the Convention against Torture and other
Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment**

**Adopted on 18 December 2002 at the fifty-seventh session of
the General Assembly of the United Nations by resolution
A/RES/57/199.**

Entered into force on 22 June 2006

PREAMBLE

The States Parties to the present Protocol,

Reaffirming that torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment are prohibited and constitute serious violations of human rights,

Convinced that further measures are necessary to achieve the purposes of the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (hereinafter referred to as the Convention) and to strengthen the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment,

Recalling that articles 2 and 16 of the Convention oblige each State Party to take effective measures to prevent acts of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment in any territory under its jurisdiction,

Recognizing that States have the primary responsibility for implementing those articles, that strengthening the protection of people deprived of their liberty and the full respect for their human rights is a common responsibility shared by all and that international implementing bodies complement and strengthen national measures,

Recalling that the effective prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment requires education and a combination of various legislative, administrative, judicial and other measures,

Recalling also that the World Conference on Human Rights firmly declared that efforts to eradicate torture should first and foremost be concentrated on prevention and called for the adoption of an optional protocol to the Convention, intended to establish a preventive system of regular visits to places of detention,

Convinced that the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment can be strengthened by non-judicial means of a preventive nature, based on regular visits to places of detention, Have agreed as follows:

PART I

General principles

Article 1

The objective of the present Protocol is to establish a system of regular visits undertaken by independent international and national bodies to places where people are deprived of their liberty, in order to prevent torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 2

1. A Subcommittee on Prevention of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment of the Committee against Torture (hereinafter referred to as the Subcommittee on Prevention) shall be established and shall carry out the functions laid down in the present Protocol.

2. The Subcommittee on Prevention shall carry out its work within the framework of the Charter of the United Nations and shall be guided by the purposes and principles thereof, as well as the norms of the United Nations concerning the treatment of people deprived of their liberty.

3. Equally, the Subcommittee on Prevention shall be guided by the principles of confidentiality, impartiality, non-selectivity, universality and objectivity.

4. The Subcommittee on Prevention and the States Parties shall cooperate in the implementation of the present Protocol.

Article 3

Each State Party shall set up, designate or maintain at the domestic level one or several visiting bodies for the prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment (hereinafter referred to as the national preventive mechanism).

Article 4

1. Each State Party shall allow visits, in accordance with the present Protocol, by the mechanisms referred to in articles 2 and 3 to any place under its jurisdiction and control where persons are or may be deprived of their liberty, either by virtue of an order given by a public

authority or at its instigation or with its consent or acquiescence (hereinafter referred to as places of detention). These visits shall be undertaken with a view to strengthening, if necessary, the protection of these persons against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

2. For the purposes of the present Protocol, deprivation of liberty means any form of detention or imprisonment or the placement of a person in a public or private custodial setting which that person is not permitted to leave at will by order of any judicial, administrative or other authority.

PART II

Subcommittee on Prevention

Article 5

1. The Subcommittee on Prevention shall consist of ten members. After the fiftieth ratification of or accession to the present Protocol, the number of the members of the Subcommittee on Prevention shall increase to twenty-five.

2. The members of the Subcommittee on Prevention shall be chosen from among persons of high moral character, having proven professional experience in the field of the administration of justice, in particular criminal law, prison or police administration, or in the various fields relevant to the treatment of persons deprived of their liberty.

3. In the composition of the Subcommittee on Prevention due consideration shall be given to equitable geographic distribution and to the representation of different forms of civilization and legal systems of the States Parties.

4. In this composition consideration shall also be given to balanced gender representation on the basis of the principles of equality and non-discrimination.

5. No two members of the Subcommittee on Prevention may be nationals of the same State.

6. The members of the Subcommittee on Prevention shall serve in their individual capacity, shall be independent and impartial and shall be available to serve the Subcommittee on Prevention efficiently.

Article 6

1. Each State Party may nominate, in accordance with paragraph 2 of the present article, up to two candidates possessing the qualifications and meeting the requirements set out in article 5, and in doing so shall provide detailed information on the qualifications of the nominees.

2.

(a) The nominees shall have the nationality of a State Party to the present Protocol;

(b) At least one of the two candidates shall have the nationality of the nominating State Party;

(c) No more than two nationals of a State Party shall be nominated;

(d) Before a State Party nominates a national of another State Party, it shall seek and obtain the consent of that State Party.

3. At least five months before the date of the meeting of the States Parties during which the elections will be held, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit their nominations within three months. The Secretary-General shall submit a list, in alphabetical order, of all persons thus nominated, indicating the States Parties that have nominated them.

Article 7

1. The members of the Subcommittee on Prevention shall be elected in the following manner:

(a) Primary consideration shall be given to the fulfilment of the requirements and criteria of article 5 of the present Protocol;

(b) The initial election shall be held no later than six months after the entry into force of the present Protocol;

(c) The States Parties shall elect the members of the Subcommittee on Prevention by secret ballot;

(d) Elections of the members of the Subcommittee on Prevention shall be held at biennial meetings of the States Parties convened by the Secretary-General of the United Nations. At those meetings, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Subcommittee on Prevention shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of the States Parties present and voting.

2. If during the election process two nationals of a State Party have become eligible to serve as members of the Subcommittee on Prevention, the candidate receiving the higher number of votes shall serve as the member of the Subcommittee on Prevention. Where nationals have received the same number of votes, the following procedure applies:

(a) Where only one has been nominated by the State Party of which he or she is a national, that national shall serve as the member of the Subcommittee on Prevention;

(b) Where both candidates have been nominated by the State Party of which they are nationals, a separate vote by secret ballot shall be held to determine which national shall become the member;

(c) Where neither candidate has been nominated by the State Party of which he or she is a national, a separate vote by secret ballot shall be held to determine which candidate shall be the member.

Article 8

If a member of the Subcommittee on Prevention dies or resigns, or for any cause can no longer perform his or her duties, the State Party that nominated the member shall nominate another eligible person possessing the qualifications and meeting the requirements set out in article 5, taking into account the need for a proper balance among the various fields of competence, to serve until the next meeting of the States Parties, subject to the approval of the majority of the States Parties. The approval shall be considered given unless half or more of the States Parties respond negatively within six weeks after having been informed by the Secretary-General of the United Nations of the proposed appointment.

Article 9

The members of the Subcommittee on Prevention shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election once if renominated. The term of half the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election the names of those members shall be chosen by lot by the Chairman of the meeting referred to in article 7, paragraph 1 (d).

Article 10

1. The Subcommittee on Prevention shall elect its officers for a term of two years. They may be re-elected.

2. The Subcommittee on Prevention shall establish its own rules of procedure. These rules shall provide, inter alia, that:

(a) Half the members plus one shall constitute a quorum;

(b) Decisions of the Subcommittee on Prevention shall be made by a majority vote of the members present;

(c) The Subcommittee on Prevention shall meet in camera.

3. The Secretary-General of the United Nations shall convene the initial meeting of the Subcommittee on Prevention. After its initial meeting, the Subcommittee on Prevention shall meet at such times as shall be provided by its rules of procedure. The Subcommittee on Prevention and the Committee against Torture shall hold their sessions simultaneously at least once a year.

PART III**Mandate of the Subcommittee on Prevention****Article 11**

1. The Subcommittee on Prevention shall:

(a) Visit the places referred to in article 4 and make recommendations to States Parties concerning the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;

(b) In regard to the national preventive mechanisms:

(i) Advise and assist States Parties, when necessary, in their establishment;

(ii) Maintain direct, and if necessary confidential, contact with the national preventive mechanisms and offer them training and technical assistance with a view to strengthening their capacities;

(iii) Advise and assist them in the evaluation of the needs and the means necessary to strengthen the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;

(iv) Make recommendations and observations to the States Parties with a view to strengthening the capacity and the mandate of the national preventive mechanisms for the prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;

(c) Cooperate, for the prevention of torture in general, with the relevant United Nations organs and mechanisms as well as with the international, regional and national institutions or organizations working towards the strengthening of the protection of all persons against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 12

In order to enable the Subcommittee on Prevention to comply with its mandate as laid down in article 11, the States Parties undertake:

(a) To receive the Subcommittee on Prevention in their territory and grant it access to the places of detention as defined in article 4 of the present Protocol;

(b) To provide all relevant information the Subcommittee on Prevention may request to evaluate the needs and measures that

should be adopted to strengthen the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;

(c) To encourage and facilitate contacts between the Subcommittee on Prevention and the national preventive mechanisms;

(d) To examine the recommendations of the Subcommittee on Prevention and enter into dialogue with it on possible implementation measures.

Article 13

1. The Subcommittee on Prevention shall establish, at first by lot, a programme of regular visits to the States Parties in order to fulfil its mandate as established in article 11.

2. After consultations, the Subcommittee on Prevention shall notify the States Parties of its programme in order that they may, without delay, make the necessary practical arrangements for the visits to be conducted.

3. The visits shall be conducted by at least two members of the Subcommittee on Prevention. These members may be accompanied, if needed, by experts of demonstrated professional experience and knowledge in the fields covered by the present Protocol who shall be selected from a roster of experts prepared on the basis of proposals made by the States Parties, the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights and the United Nations Centre for International Crime Prevention. In preparing the roster, the States Parties concerned shall propose no more than five national experts. The State Party concerned may oppose the inclusion of a specific expert in the visit, whereupon the Subcommittee on Prevention shall propose another expert.

4. If the Subcommittee on Prevention considers it appropriate, it may propose a short follow-up visit after a regular visit.

Article 14

1. In order to enable the Subcommittee on Prevention to fulfil its mandate, the States Parties to the present Protocol undertake to grant it:

(a) Unrestricted access to all information concerning the number of persons deprived of their liberty in places of detention as defined in article 4, as well as the number of places and their location;

(b) Unrestricted access to all information referring to the treatment of those persons as well as their conditions of detention;

(c) Subject to paragraph 2 below, unrestricted access to all places of detention and their installations and facilities;

(d) The opportunity to have private interviews with the persons deprived of their liberty without witnesses, either personally or with a translator if deemed necessary, as well as with any other person who the Subcommittee on Prevention believes may supply relevant information;

(e) The liberty to choose the places it wants to visit and the persons it wants to interview.

2. Objection to a visit to a particular place of detention may be made only on urgent and compelling grounds of national defence, public safety, natural disaster or serious disorder in the place to be visited that temporarily prevent the carrying out of such a visit. The existence of a declared state of emergency as such shall not be invoked by a State Party as a reason to object to a visit.

Article 15

No authority or official shall order, apply, permit or tolerate any sanction against any person or organization for having communicated to the Subcommittee on Prevention or to its delegates any information, whether true or false, and no such person or organization shall be otherwise prejudiced in any way.

Article 16

1. The Subcommittee on Prevention shall communicate its recommendations and observations confidentially to the State Party and, if relevant, to the national preventive mechanism.

2. The Subcommittee on Prevention shall publish its report, together with any comments of the State Party concerned, whenever requested to do so by that State Party. If the State Party makes part of the report public, the Subcommittee on Prevention may publish the report in whole or in part. However, no personal data shall be published without the express consent of the person concerned.

3. The Subcommittee on Prevention shall present a public annual report on its activities to the Committee against Torture.

4. If the State Party refuses to cooperate with the Subcommittee on Prevention according to articles 12 and 14, or to take steps to improve the situation in the light of the recommendations of the Subcommittee on Prevention, the Committee against Torture may, at the request of the Subcommittee on Prevention, decide, by a majority of its members, after the State Party has had an opportunity to make its views known, to make a public statement on the matter or to publish the report of the Subcommittee on Prevention.

PART IV**National preventive mechanisms****Article 17**

Each State Party shall maintain, designate or establish, at the latest one year after the entry into force of the present Protocol or of its ratification or accession, one or several independent national preventive mechanisms for the prevention of torture at the domestic level. Mechanisms established by decentralized units may be designated as national preventive mechanisms for the purposes of the present Protocol if they are in conformity with its provisions.

Article 18

1. The States Parties shall guarantee the functional independence of the national preventive mechanisms as well as the independence of their personnel.
2. The States Parties shall take the necessary measures to ensure that the experts of the national preventive mechanism have the required capabilities and professional knowledge. They shall strive for a gender balance and the adequate representation of ethnic and minority groups in the country.
3. The States Parties undertake to make available the necessary resources for the functioning of the national preventive mechanisms.
4. When establishing national preventive mechanisms, States Parties shall give due consideration to the Principles relating to the status of national institutions for the promotion and protection of human rights.

Article 19

The national preventive mechanisms shall be granted at a minimum the power:

- (a) To regularly examine the treatment of the persons deprived of their liberty in places of detention as defined in article 4, with a view to strengthening, if necessary, their protection against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;
- (b) To make recommendations to the relevant authorities with the aim of improving the treatment and the conditions of the persons deprived of their liberty and to prevent torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, taking into consideration the relevant norms of the United Nations;
- (c) To submit proposals and observations concerning existing or draft legislation.

Article 20

In order to enable the national preventive mechanisms to fulfil their mandate, the States Parties to the present Protocol undertake to grant them:

- (a) Access to all information concerning the number of persons deprived of their liberty in places of detention as defined in article 4, as well as the number of places and their location;
- (b) Access to all information referring to the treatment of those persons as well as their conditions of detention;
- (c) Access to all places of detention and their installations and facilities;
- (d) The opportunity to have private interviews with the persons deprived of their liberty without witnesses, either personally or with a translator if deemed necessary, as well as with any other person who the national preventive mechanism believes may supply relevant information;
- (e) The liberty to choose the places they want to visit and the persons they want to interview;
- (f) The right to have contacts with the Subcommittee on Prevention, to send it information and to meet with it.

Article 21

1. No authority or official shall order, apply, permit or tolerate any sanction against any person or organization for having communicated to the national preventive mechanism any information, whether true or false, and no such person or organization shall be otherwise prejudiced in any way.

2. Confidential information collected by the national preventive mechanism shall be privileged. No personal data shall be published without the express consent of the person concerned.

Article 22

The competent authorities of the State Party concerned shall examine the recommendations of the national preventive mechanism and enter into a dialogue with it on possible implementation measures.

Article 23

The States Parties to the present Protocol undertake to publish and disseminate the annual reports of the national preventive mechanisms.

PART V**Declaration****Article 24**

1. Upon ratification, States Parties may make a declaration postponing the implementation of their obligations under either part III or part IV of the present Protocol.

2. This postponement shall be valid for a maximum of three years. After due representations made by the State Party and after consultation with the Subcommittee on Prevention, the Committee against Torture may extend that period for an additional two years.

PART VI**Financial provisions****Article 25**

1. The expenditure incurred by the Subcommittee on Prevention in the implementation of the present Protocol shall be borne by the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Subcommittee on Prevention under the present Protocol.

Article 26

1. A Special Fund shall be set up in accordance with the relevant procedures of the General Assembly, to be administered in accordance with the financial regulations and rules of the United Nations, to help finance the implementation of the recommendations made by the Subcommittee on Prevention after a visit to a State Party, as well as education programmes of the national preventive mechanisms.

2. The Special Fund may be financed through voluntary contributions made by Governments, intergovernmental and non-governmental organizations and other private or public entities.

PART VII**Final provisions****Article 27**

1. The present Protocol is open for signature by any State that has signed the Convention.

2. The present Protocol is subject to ratification by any State that has ratified or acceded to the Convention. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

3. The present Protocol shall be open to accession by any State that has ratified or acceded to the Convention.

4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

5. The Secretary-General of the United Nations shall inform all States that have signed the present Protocol or acceded to it of the deposit of each instrument of ratification or accession.

Article 28

1. The present Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession, the present Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 29

The provisions of the present Protocol shall extend to all parts of federal States without any limitations or exceptions.

Article 30

No reservations shall be made to the present Protocol.

Article 31

The provisions of the present Protocol shall not affect the obligations of States Parties under any regional convention instituting a system of visits to places of detention. The Subcommittee on Prevention and the bodies established under such regional conventions are encouraged to consult and cooperate with a view to avoiding duplication and promoting effectively the objectives of the present Protocol.

Article 32

The provisions of the present Protocol shall not affect the obligations of States Parties to the four Geneva Conventions of 12 August 1949 and the Additional Protocols thereto of 8 June 1977, nor the opportunity available to any State Party to authorize the International Committee of the Red Cross to visit places of detention in situations not covered by international humanitarian law.

Article 33

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereafter inform the other States Parties to the present Protocol and the Convention. Denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State Party from its obligations under the present Protocol in regard to any act or situation that may occur prior to the date on which the denunciation becomes effective, or to the actions that the Subcommittee on Prevention has decided or may decide to take with respect to the State Party concerned, nor shall denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter already under consideration by the Subcommittee on Prevention prior to the date on which the denunciation becomes effective.

3. Following the date on which the denunciation of the State Party becomes effective, the Subcommittee on Prevention shall not commence consideration of any new matter regarding that State.

Article 34

1. Any State Party to the present Protocol may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties to the present Protocol with a request that they notify him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposal. In the event that within four months from the date of such communication at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted by the Secretary-General of the United Nations to all States Parties for acceptance.

2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall come into force when it has been accepted by a two-thirds majority of the States Parties to the present Protocol in accordance with their respective constitutional processes.

3. When amendments come into force, they shall be binding on those States Parties that have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendment that they have accepted.

Article 35

Members of the Subcommittee on Prevention and of the national preventive mechanisms shall be accorded such privileges and immunities as are necessary for the independent exercise of their functions. Members of the Subcommittee on Prevention shall be accorded the privileges and immunities specified in section 22 of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations of 13 February 1946, subject to the provisions of section 23 of that Convention.

Article 36

When visiting a State Party, the members of the Subcommittee on Prevention shall, without prejudice to the provisions and purposes of the present Protocol and such privileges and immunities as they may enjoy:

- (a) Respect the laws and regulations of the visited State;
- (b) Refrain from any action or activity incompatible with the impartial and international nature of their duties.

Article 37

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States.

ΜΕΡΟΣ II

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ
ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΣΚΛΗΡΗΣ, ΑΠΑΝΘΡΩΠΗΣ Η
ΕΞΕΥΤΕΛΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Η ΤΙΜΩΡΙΑΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Τα Κράτη – Μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου,

Επιβεβαιώνοντας ότι τα βασανιστήρια και άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας απαγορεύονται και συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων,

Πεπεισμένα ότι περαιτέρω μέτρα είναι αναγκαία για επίτευξη των σκοπών της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (στο εξής αναφερόμενη ως η Σύμβαση) και για ενίσχυση της προστασίας των προσώπων που στερούνται της ελευθερίας τους κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας,

Ανακαλώντας ότι τα άρθρα 2 και 16 της Σύμβασης υποχρεώνουν κάθε Κράτος - Μέρος να λαμβάνει αποτελεσματικά μέτρα για την αποτροπή πράξεων βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας σε οποιαδήποτε εδαφική περιοχή κάτω από τη δικαιοδοσία του,

Αναγνωρίζοντας ότι τα Κράτη έχουν την πρωταρχική ευθύνη για εφαρμογή των άρθρων αυτών, ότι η ενίσχυση της προστασίας προσώπων που στερούνται της ελευθερίας τους και του πλήρους σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους αποτελεί κοινή ευθύνη όλων και ότι τα διεθνή σώματα εφαρμογής συμπληρώνουν και ενισχύουν εθνικά μέτρα,

Ανακαλώντας ότι η αποτελεσματική πρόληψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή

τιμωρίας απαιτεί επιμόρφωση και συνδυασμό διαφόρων νομοθετικών, διοικητικών, δικαστικών και άλλων μέτρων,

Ανακαλώντας επίσης ότι η Παγκόσμια Διάσκεψη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα σταθερά διακήρυξε ότι οι προσπάθειες για εξάλειψη των βασανιστηρίων θα πρέπει πρωτίστως να επικεντρωθούν στην πρόληψη και ζήτησε την υιοθέτηση ενός προαιρετικού πρωτοκόλλου της Σύμβασης, για τη δημιουργία ενός προληπτικού συστήματος τακτικών επισκέψεων σε τόπους κράτησης,

Πεπεισμένα ότι η προστασία προσώπων που στερούνται της ελευθερίας τους κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας μπορεί να ενισχυθεί με μη δικαστικά μέσα προληπτικής φύσης, βασισμένα σε τακτικές επισκέψεις σε τόπους κράτησης,

Έχουν συμφωνήσει τα ακόλουθα:

ΜΕΡΟΣ Ι

Γενικές αρχές

Άρθρο 1

Ο σκοπός του παρόντος Πρωτοκόλλου είναι η δημιουργία συστήματος τακτικών επισκέψεων που αναλαμβάνονται από ανεξάρτητα διεθνή και εθνικά σώματα σε τόπους όπου άνθρωποι στερούνται της ελευθερίας τους, για να αποτρέψουν τα βασανιστήρια και άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας.

Άρθρο 2

1. Εγκαθιδρύεται Υποεπιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας κατά των Βασανιστηρίων (στο εξής αναφερόμενη ως η

Υποεπιτροπή για την Πρόληψη) και εκτελεί τις αρμοδιότητες που καθορίζονται στο παρόν Πρωτόκολλο.

2. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη εκτελεί το έργο της εντός του πλαισίου του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και καθοδηγείται από τους σκοπούς και τις αρχές του, όπως επίσης και από τους κανόνες (norms) των Ηνωμένων Εθνών αναφορικά με τη μεταχείριση των ανθρώπων που στερούνται της ελευθερίας τους.
3. Ομοίως, η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη καθοδηγείται από τις αρχές της εμπιστευτικότητας, της αμεροληψίας, της μη επιλεκτικότητας, της παγκοσμιότητας και της αντικειμενικότητας.
4. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη και τα Κράτη - Μέρη, συνεργάζονται κατά την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 3

Κάθε Κράτος - Μέρος ιδρύει, καθορίζει ή διατηρεί στο εσωτερικό επίπεδο ένα ή διάφορα σώματα επισκέψεων για την πρόληψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (στο εξής αναφερόμενος ως ο εθνικός μηχανισμός πρόληψης)

Άρθρο 4

1. Κάθε Κράτος - Μέρος επιτρέπει επισκέψεις, σύμφωνα με το παρόν Πρωτόκολλο, από τους μηχανισμούς που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3 σε οποιοδήποτε τόπο κάτω από τη δικαιοδοσία και έλεγχο του όπου πρόσωπα στερούνται ή δύνανται να στερηθούν της ελευθερίας τους είτε λόγω διαταγής που δίνεται από δημόσια αρχή είτε κατόπιν υποκίνησής της είτε με τη συγκατάθεση ή συναίνεσή της (στο εξής αναφερόμενοι ως τόποι κράτησης). Οι επισκέψεις αυτές αναλαμβάνονται με σκοπό την ενίσχυση, όπου είναι αναγκαίο, της προστασίας των προσώπων αυτών κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου, στέρηση της ελευθερίας σημαίνει οποιαδήποτε μορφή κράτησης ή φυλάκισης ή τον περιορισμό προσώπου σε δημόσιο ή ιδιωτικό υπό φρούρηση περιβάλλον, το οποίο το εν λόγω πρόσωπο δεν επιτρέπεται να εγκαταλείψει με τη θέλησή του, με διαταγή οποιασδήποτε δικαστικής, διοικητικής ή άλλης αρχής.

ΜΕΡΟΣ II

Υποεπιτροπή για την Πρόληψη

Άρθρο 5

1. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη συνιστάται από δέκα μέλη. Μετά την πεντηκοστή επικύρωση, ή προσχώρηση στο παρόν Πρωτόκολλο, ο αριθμός των μελών της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη θα αυξηθεί σε εικοσιπέντε.
2. Τα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη επιλέγονται μεταξύ προσώπων υψηλού ηθικού επιπέδου που έχουν αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία στον τομέα της απονομής της δικαιοσύνης, ιδιαίτερα του ποινικού δικαίου, τη διοίκηση φυλακών ή της αστυνομίας ή στους διάφορους τομείς που σχετίζονται με τη μεταχείριση προσώπων που στερούνται της ελευθερίας τους.
3. Στη σύνθεση της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη λαμβάνεται δεόντως υπόψη η δίκαιη γεωγραφική κατανομή και η αντιπροσώπευση διαφορετικών μορφών πολιτισμού και νομικών συστημάτων των Κρατών – Μερών.
4. Στη σύνθεση αυτή λαμβάνεται επίσης υπόψη η ισόρροπη αντιπροσώπευση των φύλων βάσει των αρχών της ισότητας και μη - διάκρισης.
5. Δεν δύνανται να είναι πολίτες του ίδιου Κράτους δυο μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη.

6. Τα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη υπηρετούν υπό την προσωπική τους ιδιότητα, είναι ανεξάρτητα και αμερόληπτα και διαθέσιμα να υπηρετούν αποδοτικά την Υποεπιτροπή για την Πρόληψη.

Άρθρο 6

1. Κάθε Κράτος – Μέρος δύναται να προτείνει, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, μέχρι δύο υποψήφιους που κατέχουν τα προσόντα και πληρούν τις απαιτήσεις που παρατίθενται στο άρθρο 5 και πράττοντας αυτό παρέχουν λεπτομερείς πληροφορίες για τα προσόντα των προτεινόμενων προσώπων.
2. (α) Τα προτεινόμενα πρόσωπα έχουν την εθνικότητα Κράτους – Μέρους του παρόντος Πρωτοκόλλου.
 (β) Τουλάχιστο ένας από τους δυο υποψήφιους θα έχει την εθνικότητα του προτείνοντος Κράτους - Μέρους.
 (γ) Δεν προτείνονται περισσότεροι από δύο πολίτες Κράτους – Μέρους.
 (δ) Προτού ένα Κράτος - Μέρος προτείνει πολίτη ενός άλλου Κράτους - Μέρους, ζητά και λαμβάνει τη συγκατάθεση του εν λόγω Κράτους.
3. Τουλάχιστον πέντε μήνες πριν από την ημερομηνία της συνόδου των Κρατών – Μερών, κατά τη διάρκεια της οποίας θα διεξαχθούν εκλογές, ο Γενικός - Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών απευθύνει στα Κράτη – Μέρη επιστολή προσκαλώντας αυτά να υποβάλουν τις προτάσεις υποψηφίων εντός τριών μηνών. Ο Γενικός - Γραμματέας υποβάλλει κατάλογο με αλφαβητική σειρά, όλων των προτεινόμενων προσώπων, αναφέροντας τα Κράτη – Μέρη που τα έχουν προτείνει.

Άρθρο 7

- 1 Τα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη εκλέγονται με τον ακόλουθο τρόπο

- (α) Λαμβάνεται πρωταρχικά υπόψη η εκπλήρωση των προϋποθέσεων και κριτηρίων του άρθρου 5 του παρόντος Πρωτοκόλλου·
  - (β) Η αρχική εκλογή διεξάγεται όχι αργότερο από έξι μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου·
  - (γ) Τα Κράτη – Μέρη εκλέγουν τα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη με μυστική ψηφοφορία·
  - (δ) Εκλογές των μελών της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη διεξάγονται σε συνόδους των Κρατών – Μερών, που συγκαλούνται ανά διετία από το Γενικό - Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Στις συνόδους αυτές, για τις οποίες τα δύο τρίτα των Κρατών – Μερών συνιστούν απαρτία, τα εκλεγόμενα στην Υποεπιτροπή για την Πρόληψη πρόσωπα θα είναι εκείνα που λαμβάνουν τον μεγαλύτερο αριθμό ψήφων και την απόλυτη πλειονότητα των ψήφων των αντιπροσώπων των παρόντων και ψηφιζόντων Κρατών – Μερών.
2. Αν κατά τη διάρκεια της εκλογικής διαδικασίας δυο πολίτες Κράτους - Μέρους έχουν καταστεί εκλέξιμοι να υπηρετήσουν ως μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη, ο υποψήφιος που λαμβάνει τον μεγαλύτερο αριθμό ψήφων υπηρετεί ως το μέλος της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη. Στις περιπτώσεις που πολίτες έχουν λάβει τον ίδιο αριθμό ψήφων, εφαρμόζεται η ακόλουθη διαδικασία:
- (α) Όταν μόνο ένας έχει προταθεί από το Κράτος – Μέρος του οποίου αυτός ή αυτή είναι πολίτης, ο/η εν λόγω πολίτης υπηρετεί ως το μέλος της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη·
  - (β) Όταν και οι δυο υποψήφιοι έχουν προταθεί από το Κράτος – Μέρος του οποίου είναι πολίτες, διεξάγεται χωριστή μυστική ψηφοφορία για να καθορισθεί ποιος πολίτης γίνεται μέλος·
  - (γ) Όταν ουδείς υποψήφιος έχει προταθεί από το Κράτος – Μέρος, του οποίου αυτός ή αυτή είναι πολίτης, διεξάγεται χωριστή

μυστική ψηφοφορία για να καθοριστεί ποιος υποψήφιος θα είναι το μέλος.

Άρθρο 8

Αν μέλος της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη αποβιώσει ή παραιτηθεί, ή για οποιαδήποτε αιτία δεν δύναται πλέον να εκτελεί τα καθήκοντά του, το Κράτος - Μέρος που πρότεινε το μέλος, προτείνει άλλο εκλέξιμο πρόσωπο που κατέχει τα προσόντα και πληροί τις απαιτήσεις που παρατίθενται στο άρθρο 5, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για δέουσα ισορροπία ανάμεσα στους διάφορους τομείς αρμοδιότητας, για να υπηρετήσει μέχρι την επόμενη σύνοδο των Κρατών - Μερών, υπό την επιφύλαξη της έγκρισης της πλειονότητας των Κρατών - Μερών. Η έγκριση θεωρείται δοθείσα εκτός αν τα μισά ή περισσότερα των Κρατών - Μερών ανταποκριθούν αρνητικά εντός έξι εβδομάδων μετά που θα έχουν πληροφορηθεί από το Γενικό - Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για τον προτεινόμενο διορισμό.

Άρθρο 9

Τα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη εκλέγονται για τετραετή θητεία. Δικαιούνται μιας επανεκλογής εάν επαναπροταθούν. Η θητεία του μισού αριθμού των μελών που εκλέγονται στην πρώτη εκλογή λήγει στο τέλος της διετίας· αμέσως μετά την πρώτη εκλογή τα ονόματα των μελών αυτών επιλέγονται με κλήρωση από τον Πρόεδρο της συνόδου που αναφέρεται στο άρθρο 7, παράγραφος 1(δ)

Άρθρο 10

1. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη εκλέγει τους αξιωματούχους της για διετή θητεία. Αυτοί δύνανται να επανεκλέγονται
2. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη καθαρίζει τους δικούς της κανονισμούς διαδικασίας. Οι κανονισμοί αυτοί προνοούν, μεταξύ άλλων, ότι
  - (α) Ο μισός αριθμός των μελών συν ένας συνιστούν απαρτία·
  - (β) Οι αποφάσεις της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών·

(γ) Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών.

3. Ο Γενικός - Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών συγκαλεί την αρχική σύνοδο της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη. Μετά την αρχική της σύνοδο, η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη συνεδριάζει σε τέτοια χρονικά διαστήματα όπως προνοείται από τους κανονισμούς διαδικασίας της. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη και η Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων, διεξάγουν τις συνεδρίες τους ταυτόχρονα, τουλάχιστο μια φορά το χρόνο

ΜΕΡΟΣ III

Όροι εντολής της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη

Άρθρο 11

Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη :

- (α) Επισκέπτεται τους τόπους που αναφέρονται στο άρθρο 4 και προβαίνει σε συστάσεις στα Κράτη - Μέρη αναφορικά με την προστασία προσώπων που στερούνται της ελευθερίας τους κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας.
- (β) Αναφορικά με τους εθνικούς μηχανισμούς πρόληψης:
  - (i) Συμβουλεύει και βοηθά τα Κράτη – Μέρη, όπου είναι αναγκαίο, στην ίδρυσή τους
  - (ii) Διατηρεί άμεση, και αν είναι αναγκαίο, εμπιστευτική επαφή με τους εθνικούς μηχανισμούς πρόληψης και τους προσφέρουν κατάρτιση και τεχνική βοήθεια με σκοπό την ενίσχυση των ικανοτήτων τους
  - (iii) Τους συμβουλεύει και βοηθά στην αξιολόγηση των αναγκών και των μέσων που είναι αναγκαία για ενίσχυση της προστασίας προσώπων που

στερούνται της ελευθερίας τους κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας·

- (iv) Προβαίνει σε συστάσεις και παρατηρήσεις στα Κράτη – Μέρη με σκοπό την ενίσχυση της ικανότητας και των όρων εντολής των εθνικών μηχανισμών πρόληψης για την πρόληψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας.

- (γ) Συνεργάζεται, για την πρόληψη των βασανιστηρίων γενικά, με τα σχετικά όργανα και μηχανισμούς των Ηνωμένων Εθνών καθώς και με τους διεθνείς, περιφερειακούς και εθνικούς θεσμούς ή οργανισμούς που εργάζονται για την ενίσχυση της προστασίας όλων των προσώπων κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας.

Άρθρο 12

Για να βοηθήσουν την Υποεπιτροπή για την Πρόληψη να συμμορφωθεί με τους όρους εντολής της όπως καθορίζονται στο άρθρο 11, τα Κράτη – Μέρη αναλαμβάνουν:

- (α) Να δέχονται την Υποεπιτροπή για την Πρόληψη στην επικράτεια τους και να της παρέχουν πρόσβαση στους τόπους κράτησης κατά την έννοια του άρθρου 4 του παρόντος Πρωτοκόλλου·
- (β) Να παρέχουν όλες τις σχετικές πληροφορίες που δυνατό να ζητήσει η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη για αξιολόγηση των αναγκών και μέτρων που πρέπει να υιοθετηθούν για ενίσχυση της προστασίας προσώπων που στερούνται της ελευθερίας τους κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας·

- (γ) Να ενθαρρύνουν και διευκολύνουν επαφές μεταξύ της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη και των εθνικών μηχανισμών πρόληψης.
- (δ) Να εξετάζουν τις συστάσεις της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη και να προβαίνουν σε διάλογο μαζί της για ενδεχόμενα μέτρα εφαρμογής.

Άρθρο 13

1. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη καταρτίζει, στην αρχή με κλήρωση, πρόγραμμα τακτικών επισκέψεων στα Κράτη - Μέρη για την εκπλήρωση των ορών εντολής της όπως καθορίζονται στο άρθρο 11.
2. Κατόπιν διαβουλεύσεων, η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη γνωστοποιεί το πρόγραμμά της στα Κράτη - Μέρη, ώστε να μπορέσουν, χωρίς καθυστέρηση, να προβούν στις αναγκαίες πρακτικές διευθετήσεις για την διεξαγωγή των επισκέψεων.
3. Οι επισκέψεις διεξάγονται από τουλάχιστον δυο μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη. Τα μέλη αυτά δύνανται να συνοδεύονται, εάν είναι αναγκαίο, από εμπειρογνώμονες αποδεδειγμένης επαγγελματικής πείρας και γνώσης στους τομείς που καλύπτονται από το παρόν Πρωτόκολλο, οι οποίοι επιλέγονται από κατάλογο εμπειρογνομένων που ετοιμάζεται βάσει των προτάσεων που γίνονται από τα Κράτη - Μέρη, το Γραφείου του Ύπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και το Κέντρο των Ηνωμένων Εθνών για την Πρόληψη του Διεθνούς Εγκλήματος. Κατά την ετοιμασία του καταλόγου, τα ενδιαφερόμενα Κράτη - Μέρη προτείνουν όχι περισσότερους από πέντε πολίτες εμπειρογνώμονες. Το ενδιαφερόμενο Κράτος - Μέρος δύναται να αντιταχθεί στη συμπερίληψη ενός συγκεκριμένου εμπειρογνώμονα στην επίσκεψη, οπότε η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη προτείνει άλλον εμπειρογνώμονα.

4. Αν η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη θεωρήσει αυτό πρόσφορο, δύναται να προτείνει μια σύντομη επίσκεψη συνέχειας ύστερα από μια τακτική επίσκεψη.

Άρθρο 14

1. Για να δυνηθεί η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη να εκπληρώσει τους όρους εντολής της, τα Κράτη – Μέρη στο παρόν Πρωτόκολλο αναλαμβάνουν να παρέχουν σ' αυτή:

- (α) Απεριόριστη πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες αναφορικά με τον αριθμό προσώπων που στερούνται της ελευθερίας τους σε τόπους κράτησης όπως καθορίζεται στο άρθρο 4, καθώς και τον αριθμό των τόπων και την τοποθεσία τους·
- (β) Απεριόριστη πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες που αναφέρονται στη μεταχείριση των προσώπων αυτών καθώς και στις συνθήκες κράτησής τους·
- (γ) Υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 2 κατωτέρω, απεριόριστη πρόσβαση σε όλους τους τόπους κράτησης και τις εγκαταστάσεις και διευκολύνσεις τους·
- (δ) Την ευκαιρία να έχουν κατ' ιδίαν συνεντεύξεις με τα πρόσωπα που στερούνται της ελευθερίας τους, χωρίς μάρτυρες, είτε αυτοπροσώπως είτε με μεταφραστή, αν κριθεί αναγκαίο, καθώς και με οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο το οποίο η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη πιστεύει ότι δύναται να παράσχει σχετικές πληροφορίες·
- (ε) Την ελευθερία να επιλέξει τους τόπους που θέλει να επισκεφθεί και τα πρόσωπα από τα οποία θέλει να πάρει συνέντευξη.

2. Ένσταση για επίσκεψη σε συγκεκριμένο τόπο κράτησης δύναται να προβληθεί μόνο για επείγοντες και επιτακτικούς λόγους εθνικής άμυνας, δημόσιας ασφάλειας, θεομηνίας ή σοβαρής αναταραχής στον τόπο όπου θα γίνει επίσκεψη, που προσωρινά αποτρέπουν την πραγματοποίηση μιας τέτοιας επίσκεψης. Κράτος – Μέρος δεν είναι δυνατόν να επικαλεσθεί την

ύπαρξη προκηρυγμένης κατάστασης έκτακτης ανάγκης σαν τέτοια, ως λόγο ένστασης σε επίσκεψη.

Άρθρο 15

Καμιά αρχή ή αξιωματούχος δεν διατάζει, εφαρμόζει, επιτρέπει ή ανέχεται οποιαδήποτε κύρωση κατά οποιουδήποτε προσώπου ή οργανισμού επειδή κοινοποίησε στην Υποεπιτροπή για την Πρόληψη ή στους αντιπροσώπους της οποιαδήποτε πληροφορία, είτε αληθινή είτε ψευδή, και κανένα τέτοιο πρόσωπο ή οργανισμός δεν επηρεάζεται διαφορετικά με οποιοδήποτε τρόπο.

Άρθρο 16

1. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη κοινοποιεί τις συστάσεις και παρατηρήσεις της εμπιστευτικά στο Κράτος – Μέρος και, αν είναι σχετικές, στον εθνικό μηχανισμό πρόληψης.
2. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη δημοσιεύει την έκθεσή της, μαζί με οποιαδήποτε σχόλια του Κράτους – Μέρους στο οποίο αφορά οποτεδήποτε της ζητηθεί να το πράξει από το εν λόγω Κράτος. Αν το Κράτος – Μέρος δημοσιοποιήσει μέρος της έκθεσης, η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη δύναται να δημοσιεύσει την έκθεση εξ ολοκλήρου ή εν μέρει. Ωστόσο, προσωπικά δεδομένα δεν δημοσιεύονται χωρίς την ρητή συγκατάθεση του προσώπου το οποίο αφορούν.
3. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη υποβάλλει δημόσια ετήσια έκθεση για τις δραστηριότητές της στην Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων.
4. Αν το Κράτος - Μέρος αρνηθεί να συνεργαστεί με την Υποεπιτροπή για την Πρόληψη σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 14, ή να λάβει μέτρα για βελτίωση της κατάστασης υπό το φως των συστάσεων της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη, η Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων δύναται, κατόπιν αιτήματος της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη, να αποφασίσει, με πλειονότητα των μελών της, αφού δοθεί η ευκαιρία στο Κράτος - Μέρος να

καταστήσει τις απόψεις του γνωστές, να προβεί σε δημόσια δήλωση για το θέμα ή να δημοσιεύσει την έκθεση της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη.

ΜΕΡΟΣ IV

Εθνικοί μηχανισμοί πρόληψης

Άρθρο 17

Κάθε Κράτος – Μέρος διατηρεί, καθορίζει ή ιδρύει, το αργότερο εντός έτους μετά την έναρξη της ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου ή της επικύρωσης του ή προσχώρησης σ' αυτό ένα ή περισσότερους ανεξάρτητους εθνικούς μηχανισμούς πρόληψης για την πρόληψη των βασανιστηρίων στο εσωτερικό επίπεδο. Μηχανισμοί που ιδρύονται από αποκεντρωμένες μονάδες δύνανται να καθορίζονται ως εθνικοί μηχανισμοί πρόληψης για τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου αν συνάδουν με τις διατάξεις τους.

Άρθρο 18

1. Τα Κράτη – Μέρη εγγυώνται τη λειτουργική ανεξαρτησία των εθνικών μηχανισμών πρόληψης καθώς και την ανεξαρτησία του προσωπικού τους
2. Τα Κράτη – Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι οι εμπειρογνώμονες του εθνικού μηχανισμού πρόληψης έχουν τις απαιτούμενες ικανότητες και επαγγελματική γνώση. Προσπαθούν να υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στα δυο φύλα και επαρκής αντιπροσώπευση των εθνοτικών και μειονοτικών ομάδων στη χώρα.
3. Τα Κράτη – Μέρη αναλαμβάνουν να διαθέτουν τους αναγκαίους πόρους για τη λειτουργία των εθνικών μηχανισμών πρόληψης.
4. Κατά την ίδρυση εθνικών μηχανισμών πρόληψης, τα Κράτη - Μέρη λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις Αρχές που σχετίζονται με το καθεστώς των εθνικών οργανισμών για την προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Άρθρο 19

Στους εθνικούς μηχανισμούς πρόληψης παρέχεται, κατ' ελάχιστο, η εξουσία:

- (α) Να εξετάζουν τακτικά τη μεταχείριση των προσώπων που στερούνται της ελευθερίας τους σε τόπους κράτησης όπως καθορίζεται στο άρθρο 4, με σκοπό την ενίσχυση, εάν είναι αναγκαίο, της προστασίας τους κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας·
- (β) Να προβαίνουν σε συστάσεις στις σχετικές αρχές με στόχο τη βελτίωση της μεταχείρισης και των συνθηκών των προσώπων που στερούνται της ελευθερίας τους και την πρόληψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, λαμβάνοντας υπόψη τους σχετικούς κανόνες των Ηνωμένων Εθνών.
- (γ) Να υποβάλλουν προτάσεις και παρατηρήσεις αναφορικά με υφιστάμενη νομοθεσία ή προσχέδιο νομοθεσίας.

Άρθρο 20

Για να βοηθήσουν τους εθνικούς προληπτικούς μηχανισμούς να εκπληρώσουν τούς όρους εντολής τους, τα Κράτη - Μέρη στο παρόν Πρωτόκολλο αναλαμβάνουν να τους παρέχουν:

- (α) Πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες αναφορικά με τον αριθμό των προσώπων που στερούνται της ελευθερίας τους σε τόπους κράτησης όπως καθορίζεται στο άρθρο 4, καθώς και τον αριθμό των τόπων και την τοποθεσία τους·
- (β) Πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες που αναφέρονται στη μεταχείριση των προσώπων αυτών καθώς και στις συνθήκες κράτησής τους·

- (γ) Πρόσβαση σε όλους τους τόπους κράτησης και στις εγκαταστάσεις και διευκολύνσεις τους·
- (δ) Την ευκαιρία να έχουν κατ' ιδίαν συνεντεύξεις με τα πρόσωπα που στερούνται της ελευθερίας τους χωρίς μάρτυρες, είτε αυτοπροσώπως είτε με μεταφραστή αν κριθεί αναγκαίο, καθώς και με οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που ο εθνικός μηχανισμός πρόληψης πιστεύει ότι μπορεί να δώσει σχετική πληροφορία·
- (ε) Την ελευθερία να επιλέξουν τους τόπους που θέλουν να επισκεφθούν και τα πρόσωπα από τα οποία θέλουν να πάρουν συνέντευξη.
- (στ) Το δικαίωμα να έχουν επαφές με την Υποεπιτροπή για την Πρόληψη, να της στέλλουν πληροφορίες και να συναντώνται μαζί της.

Άρθρο 21

1. Καμιά αρχή ή αξιωματούχος δεν διατάζει, εφαρμόζει, επιτρέπει ή ανέχεται οποιαδήποτε κύρωση κατά οποιουδήποτε προσώπου ή οργανισμού επειδή κοινοποίησε στον εθνικό μηχανισμό πρόληψης οποιαδήποτε πληροφορία, είτε αληθινή είτε ψευδή, και κανένα τέτοιο πρόσωπο ή οργανισμός δεν επηρεάζεται διαφορετικά με οποιοδήποτε τρόπο.
2. Εμπιστευτικές πληροφορίες που συλλέγονται από τον εθνικό μηχανισμό πρόληψης είναι προνομιούχες. Προσωπικά δεδομένα δεν δημοσιεύονται χωρίς την ρητή συγκατάθεση του προσώπου το οποίο αφορούν.

Άρθρο 22

Οι αρμόδιες αρχές του Κράτους – Μέρους που αφορά εξετάζουν τις συστάσεις του εθνικού μηχανισμού πρόληψης και προβσίνουν σε διάλογο μαζί του για ενδεχόμενα μέτρα εφαρμογής

Άρθρο 23

Τα Κράτη - Μέρη στο παρόν Πρωτόκολλο αναλαμβάνουν να δημοσιεύουν και διαδίδουν τις ετήσιες εκθέσεις των εθνικών προληπτικών μηχανισμών.

ΜΕΡΟΣ V

Δήλωση

Άρθρο 24

1. Με την επικύρωση, τα Κράτη – Μέρη δύνανται να προβούν σε δήλωση για αναβολή της εφαρμογής των υποχρεώσεών τους δυνάμει είτε του μέρους III είτε του μέρους IV του παρόντος Πρωτοκόλλου.
2. Η αναβολή αυτή ισχύει, κατ' ανώτατο όριο, για τρία χρόνια. Μετά από δέουσες παραστάσεις που γίνονται από το Κράτος – Μέρος και ύστερα από διαβούλευση με την Υποεπιτροπή για την Πρόληψη, η Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων δύναται να παρατείνει την περίοδο αυτή για δυο επιπρόσθετα χρόνια.

ΜΕΡΟΣ VI

Οικονομικές διατάξεις

Άρθρο 25

1. Οι δαπάνες που υποβάλλεται η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη κατά την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου επιβαρύνουν τα Ηνωμένα Έθνη.
2. Ο Γενικός - Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών παρέχει το αναγκαίο προσωπικό και διευκολύνσεις για την αποτελεσματική εκτέλεση των αρμοδιοτήτων της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 26

1. Ιδρύεται Ειδικό Ταμείο σύμφωνα με τις σχετικές διαδικασίες της Γενικής Συνέλευσης, που θα διοικείται σύμφωνα με τους οικονομικούς κανονισμούς και κανόνες των Ηνωμένων Εθνών, για να βοηθήσει τη χρηματοδότηση της εφαρμογής των συστάσεων που γίνονται από την Υποεπιτροπή για την Πρόληψη κατόπιν επίσκεψης σε Κράτος - Μέρος, καθώς και εκπαιδευτικών προγραμμάτων των εθνικών μηχανισμών πρόληψης.
2. Το Ειδικό Ταμείο δύναται να χρηματοδοτείται από εθελοντικές εισφορές που γίνονται από Κυβερνήσεις, διακυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς οργανισμούς και άλλες ιδιωτικές ή δημόσιες οντότητες.

ΜΕΡΟΣ VII

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 27

1. Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό για υπογραφή από οποιοδήποτε Κράτος που έχει υπογράψει τη Σύμβαση.
2. Το παρόν Πρωτόκολλο υπόκειται σε επικύρωση από οποιοδήποτε Κράτος που έχει επικυρώσει ή προσχωρήσει στη Σύμβαση. Τα έγγραφα επικύρωσης κατατίθενται στο Γενικό - Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.
3. Το παρόν Πρωτόκολλο θα είναι ανοικτό για προσχώρηση από οποιοδήποτε Κράτος που έχει επικυρώσει ή προσχωρήσει στη Σύμβαση.
4. Η προσχώρηση πραγματοποιείται με την κατάθεση εγγράφου προσχώρησης στο Γενικό - Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.
5. Ο Γενικός - Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών πληροφορεί όλα τα Κράτη που έχουν υπογράψει το παρόν Πρωτόκολλο ή έχουν προσχωρήσει σ' αυτό για την κατάθεση κάθε εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρο 28

1. Το παρόν Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ την τριακοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης στο Γενικό - Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.
2. Για κάθε Κράτος που επικυρώνει το παρόν Πρωτόκολλο ή προσχωρεί σ' αυτό, μετά την κατάθεση στο Γενικό - Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης, το παρόν Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ την τριακοστή μέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης του δικού του εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρο 29

Οι διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου επεκτείνονται σε όλα τα τμήματα των ομοσπονδιακών Κρατών χωρίς οποιουσδήποτε περιορισμούς ή εξαιρέσεις.

Άρθρο 30

Καμία επιφύλαξη δεν μπορεί να γίνει για το παρόν Πρωτόκολλο

Άρθρο 31

Οι διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου δεν επηρεάζουν τις υποχρεώσεις Κρατών - Μερών δυνάμει οποιασδήποτε περιφερειακής σύμβασης που καθιερώνει σύστημα επισκέψεων σε τόπους κράτησης. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη και τα σώματα που ιδρύονται δυνάμει τέτοιων περιφερειακών συμβάσεων ενθαρρύνονται να διαβουλεύονται και συνεργάζονται με σκοπό την αποφυγή επικάλυψης εργασίας και την αποτελεσματική προαγωγή των σκοπών του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 32

Οι διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου δεν επηρεάζουν τις υποχρεώσεις των Κρατών - Μερών στις τέσσερις Συμβάσεις της Γενεύης της

12^{ης} Αυγούστου 1949 και στα Πρόσθετα Πρωτόκολλα τους της 8^{ης} Ιουνίου 1977, ούτε την ευκαιρία που παρέχεται σε οποιοδήποτε Κράτος - Μέρος να εξουσιοδοτεί τη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού να επισκέπτεται τόπους κράτησης σε καταστάσεις που δεν καλύπτονται από το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο.

Άρθρο 33

1. Οποιοδήποτε Κράτος - Μέρος δύναται σε οποιοδήποτε χρόνο να καταγγείλει το παρόν Πρωτόκολλο με γραπτή γνωστοποίηση απευθυνόμενη στο Γενικό - Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος ακολούθως πληροφορεί τα άλλα Κράτη – Μέρη στο παρόν Πρωτόκολλο και στη Σύμβαση. Η καταγγελία τίθεται σε ισχύ ένα έτος μετά την ημερομηνία λήψης της γνωστοποίησης από το Γενικό - Γραμματέα.
2. Τέτοια καταγγελία αυτή δεν συνεπάγεται απαλλαγή του Κράτους – Μέρους από τις υποχρεώσεις του δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου αναφορικά με οποιαδήποτε πράξη ή κατάσταση που δυνατό να επισυμβεί πριν από την ημερομηνία κατά την οποία η καταγγελία τίθεται σε ισχύ ή τις ενέργειες που η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη έχει αποφασίσει ή δυνατό να αποφασίσει να προβεί σε σχέση με το Κράτος - Μέρος που αφορά, ούτε η καταγγελία αυτή επηρεάζει με οποιοδήποτε τρόπο τη συνεχιζόμενη εξέταση οποιουδήποτε θέματος που ήδη τελεί ήδη υπό εξέταση από την Υποεπιτροπή για την Πρόληψη πριν από την ημερομηνία κατά την οποία η καταγγελία τίθεται σε ισχύ.
3. Μετά την ημερομηνία κατά την οποία η καταγγελία Κράτους – Μέρους τίθεται σε ισχύ, η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη δεν αρχίζει την εξέταση οποιουδήποτε νέου θέματος αναφορικά με το Κράτος αυτό.

Άρθρο 34

1. Οποιοδήποτε Κράτος – Μέρος στο παρόν Πρωτόκολλο δύναται να προτείνει τροποποίηση και να καταχωρήσει αυτή στο Γενικό - Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Ο Γενικός - Γραμματέας έπειτα ανακοινώνει την προτεινόμενη τροποποίηση στα Κράτη – Μέρη στο παρόν Πρωτόκολλο με

την παράκληση να του γνωστοποιήσουν κατά πόσο ευνοούν μια διάσκεψη Κρατών – Μερών για το σκοπό εξέτασης και ψήφισης της πρότασης. Σε περίπτωση που μέσα σε τέσσερις μήνες από την ημερομηνία της ανακοίνωσης αυτής το ένα τρίτο τουλάχιστο των Κρατών – Μερών ταχθεί υπέρ μιας τέτοιας διάσκεψης, ο Γενικός - Γραμματέας συγκαλεί τη διάσκεψη κάτω από την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών. Οποιαδήποτε τροποποίηση που υιοθετείται από την πλειονότητα των δύο τρίτων των παρόντων και ψηφιζόντων στη διάσκεψη Κρατών - Μερών υποβάλλεται από το Γενικό - Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών σε όλα τα Κράτη – Μέρη για αποδοχή.

2. Τροποποίηση που υιοθετείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου τίθεται σε ισχύ όταν γίνει αποδεκτή από τα δύο τρίτα της πλειονότητας των Κρατών – Μερών στο παρόν Πρωτόκολλο σύμφωνα με τις αντίστοιχες συνταγματικές διαδικασίες τους.
3. Όταν τίθενται σε ισχύ τροποποιήσεις, αυτές δεσμεύουν εκείνα τα Κράτη – Μέρη που τις έχουν αποδεχθεί, ενώ άλλα Κράτη – Μέρη εξακολουθούν να δεσμεύονται από τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου και από οποιαδήποτε προγενέστερη τροποποίηση που έχουν αποδεχθεί.

Άρθρο 35

Στα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη και των εθνικών μηχανισμών πρόληψης παρέχονται τέτοια προνόμια και ασυλίες ως είναι αναγκαίο για την ανεξάρτητη άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Στα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη παρέχονται τα προνόμια και οι ασυλίες που καθορίζονται στο άρθρο 22 της Σύμβασης για τα Προνόμια και τις Ασυλίες των Ηνωμένων Εθνών της 13^{ης} Φεβρουαρίου 1946, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 23 της εν λόγω Σύμβασης.

Άρθρο 36

Όταν επισκέπτονται Κράτος - Μέρος, τα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη, χωρίς επηρεασμό των διατάξεων και σκοπών του παρόντος

Πρωτοκόλλου και τέτοιων προνομίων και ασυλιών που δυνατό να απολαμβάνουν:

- (α) Σέβονται τους νόμους και κανονισμούς του Κράτους που επισκέπτονται·
- (β) Απέχουν από οποιαδήποτε ενέργεια ή δραστηριότητα ασυμβίβαστη με την αμερόληπτη και διεθνή φύση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 37

1. Το παρόν Πρωτόκολλο, του οποίου το Αραβικό, Κινέζικο, Αγγλικό, Γαλλικό, Ρωσικό και Ισπανικό κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά, κατατίθεται στο Γενικό - Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.
2. Ο Γενικός-Γραμματέας διαβιβάζει πιστοποιημένα αντίγραφα του παρόντος Πρωτοκόλλου σε όλα τα Κράτη.